

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2844/24
21.8.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорице Ђаковић, председника већа, др Драгице Попеску и Весне Дамјановић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., коју заступа адвокат Ненад Петковић из Београда, Млатишумина 9, против туженог ББ из ..., кога заступа адвокат Вања Савовић из Београда, Косовска 16, ради утврђења, одлучујући по жалби тужиоца на пресуду Вишег суда у Београду П број 1960/20 од 23.1.2024. године, у седници већа одржаној дана 21.8.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, жалба тужиоца као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду у ставовима два, три, четири, пет, шест и седам изреке.

Образложење

Ставом један побијане пресуде, дозвољено је објективно преиначење тужбе тужиље АА из ..., учињено поднеском од 01.11.2021. године, као и на рочиштима одржаним дана 12.5.2022. године и 26.4.2023. године. Ставом два, одбијен је предлог тужиље за прекид овог поступка до окончања управног поступка који се води по захтеву тужиље АА ради укњижбе права својине на непокретностима уписаним у Лист непокретности ... КО ... Ставом три, одбацује се тужба АА у делу којим је тражено да се утврди да је незаконит упис права својине туженог ББ по основу Уговора о купопродаји стана, закљученог дана 07.5.2001. године, између покојног ВВ, као продавца и туженог ББ, као купца, овереног пред Првим општинским судом у Београду под бројем Ов.бр.2558/01 од 07.5.2001. године и то: породичне стамбена зграда, помоћна зграда и једно гаражно место, петособни стан на катастарској парцели ... КО ..., уписан у Лист непокретности број ... КО ..., те да се утврди да упис не производи правно дејство што би тужени ББ био дужан да призна и трпи, да се упис брише из наведеног листа непокретности. Ставом четири, одбацује се тужба тужиље у делу којим је тражено да се утврди да је апсолутно ништав Уговор о купопродаји стана закључен дана 07.5.2001. године, између покојног ВВ, као продавца и туженог ББ, као купца, а који је оверен пред Првим општинским судом у Београду под бројем Ов.2558/01 од 07.5.2001. године. Ставом пет, одбацује се тужба тужиље којим је тражено да се утврди да је стекла право

својине на кат.парцели ... КО ... по основу стицања у браку, као и у делу којим је тражила да се утврди да има право на дом на непокретностима уписаним на катастарској парцели број ... КО ..., све уписано у Лист непокретности број ... КО ... Ставом шест, одбијен је, као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се према туженом утврди да је стекла право својине на кат.парцели ... КО ... по основу стицања у браку, као и у делу којим је тражено да се према туженом ББ из ..., утврди да тужиља има право на дом на непокретностима уписаним на кат.парцели број ... КО ... Ставом седам, обавезана је тужиља да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 373.500,00 динара са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршење па до исплате све у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Против ове пресуде у благовременом року изјавио је жалбу тужиља у односу на став два, три, четири, пет, шест и седам изреке због свих законских разлога.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 386 ЗПП, овај суд је нашао:

-жалба није основана.

У спроведеном поступку није било битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности нити се жалбом указује на друге повреде поступка које би биле од утицаја.

Тужени ББ је у својству купца са сада покојном супругом тужиље ВВ, као продавцем, дана 07.5.2001. године закључио и пред Првим општинским судом у Београду оверио уговор Ов.број 2558/01 од 07.5.2001. године, предмет купопродаје је била кућа, кућни број ... у ... улици у ... у ..., описана као Зк.тело II, дворишна помоћна зграда, површине 32 м2, означена као Зк.тело III, право коришћења земљишта на кп.бр... и уговором је предвиђено да ће купац бити уведен у посед непокретности најкасније до 01.6.2001. године, а чланом 5. је потврђено да је купопродајна цена од стране купца у целости исплаћена. Након закључења наведеног уговора о купопродаји пред тадашњим Другим општинским судом у Београду је вођен поступак по тужби тужиље АА, против тамо туженог ВВ, ради утврђења права својине по основу стицања током заједничког живота у браку странака и тај поступак је правноснажно окончан пресудом на основу признања Другог општинског суда у Београду П 6563/09 од 07.10.2009. године, а којом је утврђено да је тужиља на основу стицања у браку сувласник 1/2 идеалних делова куће број ... у ... улици, а која се састоји од гараже, површине 16,50 м2 и петособног стана, површине 172,58 м2, дворишне помоћне зграде од 32 м2, означена као Зк.тело III, постојећих на кат.парцели ... КО ... са правом коришћења земљишта на парцели ..., све уписано у ЗКУЛ ... КО ... У истом у овом периоду када је поднета тужба, ради утврђења и деобе брачне тековине странака АА и сада покојног ВВ је вођен и поступак по тужби тужиље АА против туженог ВВ и ББ, ради утврђења ништавости Уговора о купопродаји од 07.5.2001. године, те је исти правноснажно окончан пресудом Другог основног суда у Београду П 60113/10 од 12.5.2015. године, којом је одбијен, као неоснован тужбени захтев тужиље за утврђење ништавости овог уговора. У том поступку, првостепени суд је утврдио да спорна имовина којом је располагао уговором о купопродаји непокретности између тужених

ВВ и ББ, закључењем уговора од 07.5.2001. године, представљала посебну имовину туженог ВВ, те обзиром да се не ради о заједничкој имовини стеченој радом и другим облицима улагања у току брачне заједнице то је суд нашао да уговор о купопродаји између тужених није био противан принудним прописима у смислу члана 103 ЗОО. Даље, Други општински суд у Београду је у том поступку, а имајући у виду да је правноснажном пресудом на основу признања Другог општинског суда у Београду П 6563/09 од 07.10.2009. године, тужиљи признато право својине на овој имовини са уделом од 1/2, по основу стицања у браку са овде туженим ВВ, нашао да је тужиља знала за располагање свог супруга и била упозната да је овде тужени ББ дана 05.5.2003. године, покренуо парнични поступак П 3637/2004 ради испуњења спорног уговора, јер уговор од дана закључења није испуњен, односно њему није предата непокретност. Суд је у том поступку, дакле, нашао да је по заједничком договору распологано спорном непокретношћу и у складу са одредбама члана 324 и 325 тада важећег Закона о браку и породичним односима Републике Србије. Утврђено је даље, да је тужени ББ укњижен по основу уговора на непокретности која је предмет спора почев од 04. маја 2004. године. Такође је утврђено да је АА у катастру уписана на кат.парцели ... КО ..., укупне површине 773 м2 са уделом 1/1 и на овој парцели се налази објекат изграђен без дозволе за градњу на ком је као држалац уписана АА. Даље, првостепени суд је утврдио да је вођена и парница пред Другим основним судом у Београду П 232/19 инициран од стране туженог ББ против АА ради иселења и накнаде штете а да је тужена поднела противтужбу са захтевом да се утврди да је незаконит упис права својине тужиоца-противтуженог ББ на основу Уговора о купопродаји од 07.05.2001. године закљученог између ВВ као продавца и ББ као купца као и да се утврди право на дом овде тужиље АА на непокретностима које се налазе на кат.парцели ... и ... КО ... уписане у Лист непокретности бр... КО ... У том предмету је Други основни суд дана 29.07.2020. године донео решење П 232/19 којим је одредио прекид поступка до правноснажног окончања парнице у којој се одлучује о тужбеном захтеву АА да је незаконит упис права својине ББ и којим је тражено да се АА утврди право на дом на непокретностима које се налазе на кат.парцелама ... и ... КО ...

На овако правилно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право и то одредбе члана 16 став 2 ЗПП-а, 139 ЗОО, 194 Закона о парничном поступку као и члан 8 Европске конвенције о људским правима када је донео побијану одлуку а разлоге које даје првостепени суд у свему прихвата и овај суд као потпуне и јасне.

Првостепени суд је одбацио тужбу тужиље АА у делу којим је тражено да се утврди да је незаконит упис права својине туженог ББ по основу Уговора о купопродаји стана закљученог дана 07.05.2001. године између покојног ВВ као продавца и туженог ББ као купца јер је нашао да није надлежан да одлучује о наведеном захтеву пошто су Законом о поступку уписа у Катастар непокретности и Катастар инфраструктуре уређена правила поступка уписа у Катастар непокретности, те да у поступку уписа у Катастар непокретности у првом степену одлучује служба, а у другом степену по жалби одлучује Завод док је чланом 47 предвиђено да против другостепеног решења у складу са одредбама закона се може водити управни спор, то је правилно првостепени суд нашао да је за одлучивање о захтеву тужиље у првом степену надлежна служба Катастра у другом степену Завод у поступку који је уређен законом уз примену одредаба Закона о општем управном поступку, а да је против коначног другостепеног решења у управном

поступку се остварује управна судска заштита у управном спору. Стога је правилно нашао да у смислу члана 16 став 2 ЗПП-а је ненадлежан суд да одлучује о оваквом захтеву те да исти није у парничном поступку дозвољен, те су стога неосновани наводи жалбе да првостепени суд није правилно донео одлуку у погледу овог дела захтева.

Даље првостепени суд је правилно одбацио тужбу тужиле у делу којим је тражено да се утврди да је апсолутно ништав Уговор о купопродаји стана закључен 07.05.2001. године између покојног ВВ као продавца и туженог ББ као купца а који је оверен 07.05.2001. године због оштећења преко половине и због брачне тековине тужиле која је утврђена пресудом Другог општинског суда у Београду П 56535/09 од 07.10.2009. године, јер је правилно суд оценио да се ради о пресуђеној ствари пошто је наведеном пресудом Другог основног суда у Београду 6113/10 од 12.05.2015. године одлучено о захтеву да се утврди ништавост уговора о купопродаји, јер је са једне стране утврђено да је непокретност која је била предмет уговора посебна имовина ВВ. Правилно је првостепени суд утврдио да се у конкретном случају ради о пресуђеној ствари те да тужила не може поново истицати идентичан захтев заснован на идентичним чињеничним тврдњама и према истом туженом у овој парници те је применом члана 294 став 1 тачка 4 ЗПП-а тужба одбачена и одлучено као у изреци.

Неосновани су наводи жалбе да првостепени суд није могао да одбаци тужбу те да није испоштовао одредбу члана 294 став 1 тачка 4 ЗПП-а односно да у овој фази поступка првостепени суд није могао да одбаци тужбу него само након одржаног припремног рочишта те да је на тај начин учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 1 а у вези са чланом 294 ЗПП-а. Одредбом члана 294 став 1 је прописано да суд по претходном испитивању тужбе доноси решење којим се тужба одбацује ако утврди да је ствар правоснажно пресуђена а ставом 2 је прописано да пре доношења решења о одбацивању тужбе из разлога прописаних у ставу 1 овог члана суд је дужан да одржи рочиште на коме ће тужиоцу омогућити да се изјасни о одбацивању тужбе. Првостепени суд је одржао више рочишта, а имајући у виду овако постављен тужбени захтев тужиоца, а на околност да ли се ради о пресуђеној ствари. Имајући у виду да је између парничних странака вођено више поступака, првостепени суд је да би одлучио о оваквом приговору пресуђене ствари, морао да изводи доказе, односно да прибавља списе и утврђује из тих списа чињенице које су утврђиване у том поступку да би могао да донесе одлуку да ли се ради о истим чињеничним тврдњама. Вођен је поступак између истих странака под бројем П 6113/10 а такође је у току и парница пред Другим основним судом под бројем П 232/19 од 10.06.2020. године коју је суд прекинуо до окончања поступка по противтужби тужиле АА, која је тражила да се утврди да је незаконит упис права својине тужиоца-противтуженог ББ на основу уговора о купопродаји, те је дакле суд прибављао све ове списе вршио увид сачињавао службене белешке а и на ове околности саслушавао и парничне странке те је првостепени суд у смислу члана 295 ЗПП-а након прибављања доказа нашао да постоје услови за доношење одлуке по овом питању, када је и закључио рочиште за главну расправу. Стога, није учињена битна повреда одредаба парничног поступка у смислу члана 374 став 1 у вези члана 294 ЗПП-а која би могла да буде од утицаја на доношење законите и правилне пресуде, јер је првостепени суд управо ради доношења законите одлуке прибављао списе и изводио доказе ради одлучивања о приговору пресуђене ствари. Такође су неосновани и сви наводи жалбе који указују на битне повреде везано за одлучивање о извођењу доказа и фази у којој је то одлучивано јер је првостепени суд

одлучио о свим предлозима за извођење доказа и није учинио битну повреду из члана 374 став 1 ЗПП-а јер сама фаза расправе у којој је донета ова одлука није била од утицаја на правилност одлуке.

Такође су неосновани сви наводи жалбе који указују на то да првостепени суд је требао да изврши и вештачења од стране геометра и економско вештачење а не да одбије предлоге а имајући у виду да је првостепени суд управо и због приговора пресуђене ствари који је сматрао да је основан одбио све ове предлоге.

Неоснован је и навод жалбе тужиле да је спречена у праву на расправљање, чиме је учињена битна повреда из члана 374 став 2 тачка 7 ЗПП-а, јер првостепени суд није извео доказе вештачењем које је предложила тужилца. Наиме, тужилца у току поступка је била у могућности да се изјасни у погледу свих навода и предлога, те јој није онемогућено право на расправљање и достављала је све доказе и поднеске онако како је желела да управља поступком. У погледу извођења доказа вештачењем првостепени суд је у смислу члана 7 и 8 ЗПП-а, овлашћен да утврђује чињенице и да изведе доказе које сматра да су од битног утицаја за доношење одлуке, те суд одлучује, по свом уверењу на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка, које ће чињенице да узме као доказане, те је првостепени суд у смислу ових овлашћења нашао да вештачење није неопходно имајући у виду да не би утицало на другачију одлуку суда, јер је тужбени захтев тужиле у највећем делу одбачен због пресуђене ствари.

Првостепени суд је одлучујући као у ставу четири изреке образлагао и зашто сматра да захтев за повреду начела једнакости узајамних давања није од утицаја на другачију одлуку суда, наводећи да је одредбом члана 139 ЗОО прописано да ако између обавезе уговорних страна у двостраном уговору је постојало у време закључења уговора очигледна несразмера, оштећена страна може захтевати поништај уговора, ако за праву вредност тада није знала, нити је морала знати, као и да право да захтева поништај уговора због прекомерног оштећења престаје истеком једне године од његовог закључења, те је суд нашао да је тужилца у сваком случају преклудирана у праву на подношење тужбе ради поништаја уговора због прекомерног оштећења, јер је спорни уговор закључен 2001. године, док је тужба у овој парници поднета 2020. године, те да би се очигледно радило и о неблагоприятној тужби поднетој по истеку рока из члана 139. ЗОО, те су сви наводи жалбе који указују на неправилну примену ове одредба члана Закона о облигационим односима неосновани.

Суд је у ставу пет одбацио тужбу у делу у коме је тражено да се према туженом утврди да је тужилца стекла право својине кат. парцеле ... КО ... по основу стицања у браку, као и у делу којим је тражила да се утврди да има право на дом на непокретностима уписаним у катастарској парцели бр... КО ..., све уписано у лист непокретности бр... КО ... Првостепени суд је правилно овакву одлуку донео имајући у виду да тужилца нема интерес у смислу одредбе члана 194 Закона о парничном поступку за истицање оваквог захтева, јер је тужилца АА уписана као носилац права својине на кат. Парцели ... КО ..., са уделом од 1/1 и држалац је објекта који се налази на наведеној парцели, а тужени јој није ни спорио њена права на овој парцели, нити је претендовао на нека права, то је правилно првостепени суд нашао да иста нема правни интерес да тражи да се утврди да има право својине на непокретности на којима је у

јавним књигама већ уписана као власник, те је правилном применом одредбе члана 294 став 1 тачка б Закона о парничном поступку, а у вези са чланом 194 првостепени суд одлучио као у изреци, те су сви наводи жалбе у погледу тога да је првостепени суд погрешно одлучио и применио ове одредбе неосновани.

Тужбени захтев тужиље којим је тражила да се према туженом утврди да је стекла право својине на кат. Парцели ... КО ... по основу стицања у браку, као и у делу којим је тражила да се према туженом утврди да тужиља има право на дом на непокретностима на кат. парцели бр... КО ... је одбијен, као неоснован, јер је првостепени суд утврдио, а из пресуде која је донета пред Другим основним судом у Београду под бројем П 60113/10, да је ова непокретност представљала посебну имовину пок. ВВ и такође је суд у том поступку утврдио да се тужиља сагласила са његовим располагањем, а овде тужени је укњижен још од 2004. године, то иста не може са успехом да истиче захтев за утврђење права својине на спорним непокретностима по основу стицања у браку, јер је право својине престало када својину на ствари стекне друго лице, а у овом случају својину је стекао купац ББ уписом у катастар непокретности на основу пуноважног правног основа, уговора о купопродаји који је закључен уз обострану сагласност супружника, те су неосновани сви наводи жалбе да првостепени суд није правилно донео ову одлуку.

Даље, суд је примењујући одредбу члана 8 Европске конвенције о људским правима, у погледу захтева тужиље да се утврди да има право на дом у погледу непокретности која се налази на кат. Парцелама ... КО ..., пошао од тога да свако има право на поштовање свог приватног и породичног живота, дома и преписке, да се јавна власт неће мешати у вршење овог права осим ако то није у складу са законом и у интересу националне безбедности, јавне безбедности или економске добробити земље, ради спречавања нереда или криминала, заштите здравља или морала или ради заштите права и слобода других. Дом у смислу цитиране одредбе Конвенције подразумева животни простор са којим лице које је у питању има чврсте и трајне везе и у ком се одвија њен породични живот, без обзира да ли у том простору борави по неком правном основу или пак без законитог основа, па у том смислу суд је оценио да непокретност породична кућа у ... улици ... у ... може да се сматра тужиљиним домом, јер произилази да је тужиља са својом породицом живела у наведеном периоду дужи низ година. У ситуацији када су супротстављена два приватна интереса, с једне стране тужиљино право на дом и тужениково право на имовину, поред чврсте и трајне повезаности са животним простором тужиље, потребно је ценити и испуњење других услова чије би постојање евентуално могло оправдати ограничавање и тужениковог права на имовину. Стога и ово право на дом на које претендује тужиља се може истицати у ситуацији када неко лице себи не може да обезбеди друге услове становања, односно да је то егзистенцијална потреба да не може на други начин да реши своје стамбене потребе. У овом случају не може се сматрати да је тужиља у таквој ситуацији. Тужиља је уписана као носилац права својине на кат. Парцели... КО ... са уделом 1/1, а на овој парцели налази се и објекат изграђен без дозволе за градњу на којем је она уписана као држалац. Такође, она је сувласник и других непокретности, о чему је приложила доказ у току поступка наводећи да намерава да прода наведене парцеле и на тај начин обезбеди износи којим би исплатила туженог у циљу мирног решења спора. Стога је тужиља власник више непокретности и не може се сматрати лицем које себи не може да обезбеди услове становања и у том смислу је егзистенцијално угрожена да

би се утврђењем тужиљиног права на дом без ваљаног разлога ограничило тужениково право као власника непокретности који иначе већ дуги низ година од закључења уговора и не може да уђе у посед непокретности које је његово власништво и да исту користи. Стога је правилно и у овом делу одбијен захтев тужиље, као неоснован, и оцењени сви наводи жалбе као неосновани.

Одлука о трошковима парничног поступка донета је правилном применом одредаба члана 153 и 154 ЗПП-а, а правилном применом АТ и ТТ тарифе.

Обзиром на горе изнето, донета је одлука као у изреци, а у смислу одредбе члана 390 ЗПП-а.

**Председник већа - судија
Зорица Ђаковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић